

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (drugo vijeće)

23. listopada 2018.*ⁱ

„Javna služba – Dužnosnici – Socijalna sigurnost – Profesionalna bolest – Profesionalni uzrok bolesti –
Članak 78. peti stavak Pravilnika o osoblju – Odbor za utvrđivanje invalidnosti –
Obveza obrazlaganja – Očita pogreška u ocjeni – Odgovornost – Neimovinska šteta”

U predmetu T-567/16,

Robert McCoy, bivši službenik Odbora regija, sa stalnom adresom u Bruxellesu (Belgija), kojeg zastupa
L. Levi, odvjetnik,

tužitelj,

protiv

Odbora regija, koji zastupaju J. C. Cañoto Argüelles i S. Bachotet, u svojstvu agenata, uz asistenciju
B. Wägenbaur, odvjetnik,

tuženika,

povodom zahtjeva na temelju članka 270. UFEU-a radi, s jedne strane, poništenja odluke Odbora regija
od 2. prosinca 2014. kojom se potvrđuju zaključci Odbora za utvrđivanje invalidnosti od 7. svibnja
2014. kojima je odbijen zahtjev tužitelja za priznavanje profesionalnog uzroka bolesti od koje boluje i,
s druge strane, popravljane neimovinske štete u iznosu od 25 000 eura koju je tužitelj navodno
pretrpio,

OPĆI SUD (drugo vijeće),

u sastavu: M. Prek, predsjednik, F. Schalin (izvjestitelj) i M. J. Costeira, suci,

tajnik: M. Marescaux, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 13. prosinca 2017.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: francuski

Presudu

Činjenice iz kojih proizlazi spor

Nepravilnosti u Odboru regija i tužiteljeva profesionalna situacija

- 1 Tužitelj Robert McCoy je prvotno u okviru Odbora regija obavljao dužnost financijskog nadzornika od 1. siječnja 2000. do 31. prosinca 2002., a zatim onu unutarnjeg revizora od 1. siječnja 2003.
- 2 U okviru svojih dužnosti tužitelj je našao nepravilnosti u upravljanju proračunom Odbora regija. O tome je obavijestio, kao prvo, upravu i glavnog tajnika Odbora regija i, kao drugo, Odbor za proračunski nadzor Europskog parlamenta (u daljnjem tekstu: OPN), pred kojim je istupio 19. ožujka 2003.
- 3 Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) je, na upozorenje člana Europskog parlamenta i člana OPN-a, proveo istragu o nepravilnostima koje je otkrio tužitelj te je 8. listopada 2003. donio izvješće o istrazi (u daljnjem tekstu: OLAF-ovo izvješće). OLAF je u okviru svoje istrage saslušao tužitelja.
- 4 U OLAF-ovom izvješću se utvrđuje da je prilikom upravljanja proračunom Odbora regija počinjeno više nepravilnosti i da se među ostalim preporučuje pokretanje disciplinske istrage protiv određenih članova osoblja, osobito protiv F.-a i Y. OLAF je također istaknuo da je F. upozorio tužitelja da će, ako nastavi djelovati kao da je još uvijek financijski nadzornik Odbora regija, zatražiti pokretanje upravne istrage protiv njega i da je tužitelj osjetio rastuće neprijateljstvo od strane svojih nadređenih.
- 5 U zaključcima iz OLAF-ovog izvješća naglašava se da je, općenito, Odbor regija pokušao „obeshrabiliti ili destabilizirati” tužitelja u obavljanju njegovih dužnosti financijskog nadzornika i unutarnjeg revizora te da je Odbor regija zanemario članak 2. stavak 3. Odluke br. 294/99 Predsjedništva Odbora regija od 17. studenoga 1999. o uvjetima i načinima unutarnjih istraga u vezi sa sprečavanjem prijevара, korupcije i svih nezakonitih aktivnosti koje štete interesima Zajednice, u skladu s kojom se „prema dužnosnicima i službenicima Glavnog tajništva ne smije ni u kom slučaju postupati nepravedno ili diskriminirajuće zbog priopćenja informacija iz prvog i drugog podstavka”.
- 6 OPN je 22. prosinca 2003. predstavio svoje izvješće o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2001., čiji se dio VII. odnosio upravo na Odbor regija (u daljnjem tekstu: OPN-ovo izvješće). Pozivajući se, među ostalim, na OLAF-ov izvještaj, OPN ne samo da je „osudio službene prepreke koje je uprava Odbora [regija] postavila financijskom nadzorniku/unutarnjem revizoru i njegovom osoblju”, već je i naveo da „očekuje da će mjere reforme [koje je predvidio Odbor regija] omogućiti otkrivanje prijevара i nepravilnosti bez individualnog ili institucionalnog uznemiravanja kao što je to bio slučaj u prošlosti”.
- 7 Uzimajući u obzir izvješće OLAF-a i OPN-a, Parlament je, u okviru ovlasti koje su mu dodijeljene člancima 275. i 276. UEZ-a za davanje razrješnice za izvršenje općeg proračuna Europske unije, 29. siječnja 2004. donio rezoluciju „s primjedbama priloženima odluci o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2001. – dio VII. – Odbor regija”. Konkretno, u točkama 14., 22. i 24. te rezolucije Parlament je „osudio, ne dovodeći u pitanje rezultat postupka koji je pokrenuo unutarnji revizor u skladu s člankom 24. Pravilnika o osoblju, službene prepreke postavljene [njemu] i njegovu osoblje” te „individualno ili institucionalno uznemiravanje” tužitelja, te „[zatražio] da se Odbor regija formalno ispriča tužitelju”.

- 8 Tužitelj, koji je obolio od anksioznosti i depresije te imao simptome posttraumatskog stresnog poremećaja je od 28. travnja 2004. otvorio bolovanje. To je bolovanje produljeno do 31. prosinca 2006., zatim od 22. veljače 2007. do 30. lipnja 2007. kada je po službenoj dužnosti umirovljen zbog invalidnosti.
- 9 Utvrdivši da je tužitelj tijekom posljednje tri godine imao više od dvanaest mjeseci bolovanja, glavni tajnik Odbora regija je 22. veljače 2006. odlučio pokrenuti, na temelju članka 59. stavka 4. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju), postupak za proglašavanje invalidnosti tužitelja i zatražio od potonjega da odredi liječnika za odabir prvog Odbora za utvrđivanje invalidnosti.

Prvi Odbor za utvrđivanje invalidnosti i Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu (PMO)

- 10 Prvi Odbor za utvrđivanje invalidnosti sastojao se od doktora T. kojeg je imenovao Odbor regija, od doktora G. kojeg je po službenoj dužnosti imenovao Sud Europske unije da zastupa tužitelja i od doktora O. kojega su zajedničkim dogovorom imenovali doktori T. i G.
- 11 Tužitelj se vratio na posao 1. siječnja 2017. Radio je do 21. veljače 2007., odnosno otprilike šest tjedana, a zatim je opet otvorio bolovanje.
- 12 Tužitelj je 27. veljače 2007. glavnom tajniku Odbora regija uputio zahtjev na temelju članka 73. Pravilnika o osoblju i članka 16. Pravila o osiguranju radi priznavanja profesionalnog uzroka bolesti. Tužitelj je također upozorio glavnog tajnika Odbora regija na to da je, s obzirom na to da je već imenovan Odbor za utvrđivanje invalidnosti za odlučivanje o nesposobnosti za rad u smislu članka 78. Pravilnika o osoblju, zatražio od navedenog odbora da razmotri ne samo ispitivanje njegove nesposobnosti, već i veze, prema potrebi, između nje i njegove profesionalne aktivnosti.
- 13 Dopisom od 10. travnja 2007. glavni tajnik Odbora regija obavijestio je tužitelja da je njegov zahtjev na temelju članka 73. Statuta poslan Komisiji Europskih zajednica, zbog njezina svojstva *ad hoc* tijela za imenovanje (u daljnjem tekstu: AIPN) za primjenu članka 73. Pravilnika o osoblju i da je njegov zahtjev Odboru za utvrđivanje invalidnosti da također odluči o mogućem profesionalnom uzroku eventualne invalidnosti propisno prosljeđen Komisiji.
- 14 Nakon sastanka od 23. svibnja 2007. prvi Odbor za utvrđivanje invalidnosti zaključio je da kod tužitelja postoji trajna i potpuna invalidnost, zbog koje ne može obavljati svoje dužnosti. S druge strane, što se tiče uzroka invalidnosti, prvi Odbor za utvrđivanje invalidnosti je proglasio da nema dovoljno elemenata na temelju kojih bi mogao donijeti odluku o profesionalnom uzorku invalidnosti i da mora čekati da mu uprava dostavi „vjerodostojne dokaze” koji će mu omogućiti da odluči u tom pogledu.
- 15 Odlukom od 11. lipnja 2007. Predsjedništvo Odbora regija je po službenoj dužnosti umirovilo tužitelja zbog invaliditeta u skladu s člankom 53. Pravilnika o osoblju, počevši od 30. lipnja 2007.
- 16 U siječnju 2008., u okviru postupka pokrenutog na temelju članka 73. Pravilnika o osoblju, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu (PMO) smatrao je da nije potrebno provesti upravnu istragu „jer dokumenti iz spisa sadržavaju dovoljno upravnih elemenata koji omogućuju [PMO-ovom] liječniku da izvrši analizu”.
- 17 Odlukom od 9. siječnja 2009. PMO je potvrdio profesionalni uzrok tužiteljeve bolesti na temelju članka 73. Pravilnika o osoblju, na osnovi liječničkih izvješća koja je sastavio ili zatražio PMO-ov liječnik, doktor J., odnosno izvješća od 8. svibnja 2008. i zaključaka potonjeg od 20. studenoga 2008., i izvješća doktora R. od 18. rujna 2008. Nadalje, izvješće PMO-ova liječnika od 8. svibnja 2008. obuhvaćalo je šest liječničkih izvješća doktora V. A. i drugih bolničkih liječnika koje je podnio tužitelj,

kao i više dokumenata koji nisu bili medicinske prirode, među kojima i rezoluciju Parlamenta navedenu u točki 7. ove presude. Izvješće doktora R. od 18. rujna 2008. obuhvaćalo je, među ostalim, psihološku ocjenu profesora D. M. od 3. rujna 2008.

- 18 U svojem izvješću od 8. svibnja 2008. PMO-ov liječnik je utvrdio, s obzirom na elemente spisa, da je OLAF utvrdio, s jedne strane, postojanje nepravilnosti u Odboru regija i pokušaje da se tužitelja onemogući, sprečavajući ga da pravilno obavlja svoj posao financijskog nadzornika i, s druge strane, postojanje velikih međusobnih sukoba između tužitelja i njegovih nadređenih. Zaključno, prema mišljenju PMO-ovog liječnika, uz ogradu koja se odnosila na psihijatrijsko mišljenje koje je zatraženo od doktora Re., valjalo je utvrditi „pojavu progresivnog sindroma [...] vezanog za profesionalne prijestupe određenih dužnosnika Odbora regija”.
- 19 U svojim zaključcima od 20. studenoga 2008. PMO-ov je liječnik zaključio da tužitelj „više ne može obavljati nikakve profesionalne aktivnosti unutar Europskih zajednica, tim više što je njegovo kliničko psihičko stanje povezano s uznemiravanjem na radnom mjestu i [„burn outom”] koji je iz toga proizašao” i da su „emocionalne poteškoće [koje ima] izravno i izvjesno uzročno povezane s [njegovom] profesionalnom aktivnosti”.
- 20 PMO je 2. ožujka 2010. odlučio, na temelju članka 73. Pravilnika o osoblju, tužitelju odobriti stupanj invaliditeta od 10 % zbog bolesti čiji je uzrok bio profesionalne naravi. Ta je odluka donesena na temelju nekoliko dodatnih liječničkih izvješća koja je zatražio PMO: izvješća M. D.-a o psihološkoj ocjeni od 12. kolovoza 2009., neuropsihološkog nalaza doktora M. od 17. listopada 2009., izvješća doktora Re. o „psihijatrijskom ispitivanju” od 3. studenoga 2009. i zaključaka PMO-ovog liječnika od 11. veljače 2010. koji su također utvrđivali postojanje poteškoća kao reakcije na profesionalni konflikt. Nakon izvješća koje je 3. studenoga 2009. sastavio doktor Re., PMO-ov je tužiteljevu profesionalnu bolest opisao kao „anksiozno-depresivni poremećaj u okviru velikog upravnog sukoba i uznemiravanja” te je stopu invalidnosti koja iz toga proizlazi procijenio na 10 %. Svi ti zaključci i liječnička izvješća dostavljeni su prvom Odboru za utvrđivanje invalidnosti.
- 21 Nastavno na odluku PMO-a i nakon uvida u liječnički i upravni spis, tri člana Odbora za utvrđivanje invalidnosti sastala su se 2. srpnja 2010. Taj prvi Odbor za utvrđivanje invalidnosti zaključio je većinom – samo su doktori T. i O. potpisali te zaključke – da tužiteljeva invalidnost nije rezultat profesionalne bolesti. Doktor G., liječnik koji je po službenoj dužnosti bio imenovan za tužiteljev račun, također je 2. srpnja 2010. potpisao odvojeno mišljenje zaključivši da tužiteljev invaliditet jest rezultat profesionalne bolesti.
- 22 Predsjedništvo Odbora regija je na sastanku od 10. rujna 2010. u svojstvu tijela nadležnog za imenovanja „[potvrdilo zaključke doktora T. i O. navedene u točki 21. ove presude] prema kojima invalidnost [tužitelja] nije rezultat profesionalne bolesti u smislu članka 78. [petog podstavka] Pravilnika o osoblju”.
- 23 Tužitelj je dopisom od 21. siječnja 2011. podnio žalbu protiv odluke od 10. rujna 2010. Tijelo nadležno za imenovanje je odlukom od 20. svibnja 2011. odbilo tu žalbu.
- 24 Tužitelj je 8. rujna 2011. podnio tužbu pred Službeničkim sudom Europske unije protiv odluke od 10. rujna 2010. i odluke o odbijanju žalbe od 20. svibnja 2011. Odluka od 10. rujna 2010. je poništena presudom od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56). Tom presudom je prihvaćena tužiteljeva tužba s obrazloženjem da izvješće prvog Odbora za utvrđivanje invalidnosti nije bilo dovoljno obrazloženo i da je taj odbor počinio očitu pogrešku u ocjeni. Obrazloženje je bilo nedovoljno jer nije uspostavljena razumljiva veza između liječničkih utvrđenja prvog Odbora za utvrđivanje invalidnosti i zaključaka o uzroku tužiteljeve invalidnosti (presuda od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija, F-86/11, EU:F:2013:56, t. 98.). Očita pogreška u ocjeni je utvrđena zbog toga što je prvi Odbor za utvrđivanje invalidnosti utvrdio da se prihvaćanje profesionalnog uzroka bolesti na temelju članka 73. Pravilnika o osoblju u praksi temelji „samo na iskazu pacijenta”, iako je iz spisa

proizlazilo da se, među ostalim, takvo prihvaćanje temelji na nekoliko liječničkih izvješća i da činjenice u ovom slučaju nemaju taj smisao (presuda od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija, F-86/11, EU:F:2013:56, t. 106. do 111.).

- 25 Usporedno s prethodno navedenom tužbom, tužitelj je 20. prosinca 2012. podnio tužbu za naknadu štete pred Službeničkim sudom (predmet F-156/12, McCoy/Odbor regija). Kako je navedeno u točki 36. ove presude, tužitelj je u okviru te tužbe prigovorio Odboru regija da se protupravno ponašao prema njemu u razdoblju nakon otkrića nepravilnosti u okviru Odbora regija.

Drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti

- 26 Nakon presude od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56), Odbor regija je dopisom od 7. srpnja 2013. odlučio ustanoviti drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti sastavljen od tri liječnika.
- 27 Tužitelj je za zastupnika imenovao istog liječnika koji ga je prethodno zastupao u prvom Odboru za utvrđivanje invalidnosti, odnosno doktora G., a Odbor regija je kao zastupnika imenovao doktora M.
- 28 Dopisom od 30. listopada 2013. Odbor regija je obavijestio tužitelja o činjenici da su se doktori G. i M. usuglasili o izboru trećeg liječnika, odnosno doktora L., u svrhu uspostave drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti. Odbor regija je ovu informaciju primio kroz razmjenu poruka elektroničke pošte između ta dva liječnika, kojom je doktor G. dao prednost doktoru L.
- 29 Tužitelj je 8. studenoga 2013. izvijestio Odbor regija da se ne slaže s tim zaključkom. Neovisno o poruci elektroničke pošte doktora G., tvrdio je da on nije dao svoj pristanak u pogledu imena trećeg liječnika. Također je zamolio Odbor regija da ne predloži ime za imenovanje trećeg liječnika drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti i zatražio da u tu svrhu uputi zahtjev predsjedniku Suda Europske unije.
- 30 Odbor regija je 26. studenoga 2013. tužitelju uputio pismo kako bi mu dao do znanja da se ne protivi upućivanju zahtjeva predsjedniku Suda Europske unije. Ističe, međutim, da bi se takvim korakom pokrenuli dodatni postupci koji bi u konačnici odgodili ishod postupka.
- 31 Kao rezultat toga, predsjednik Suda Europske unije je na zahtjev Odbora regija imenovao trećeg liječnika u drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti. Odbor regija je obaviješten o tome krajem veljače 2014.
- 32 Liječnik kojeg je imenovao predsjednik Suda Europske unije bio je dr. H. Drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti činili su dakle doktor G., liječnik kojeg je imenovao tužitelj, dr. M., liječnik kojeg je imenovao Odbor regija, i dr. H., liječnik kojeg je imenovao predsjednik Suda Europske unije.
- 33 Drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti sastao se po prvi put 15. travnja 2014. Nakon tog sastanka liječnici su se suglasili oko organizacije drugog sastanka kako bi se susreli s tužiteljem. Na drugom sastanku, koji se održao 7. svibnja 2014., postavljena su pitanja tužitelju, a zatim su doktori M. i H. većinom zaključili da uzrok invalidnosti tužitelja nije bio profesionalan u smislu članka 78. petog podstavka Pravilnika o osoblju (u daljnjem tekstu: zaključci od 7. svibnja 2014.), dok je doktor G. zaključio da je uzrok invalidnosti bio profesionalan.
- 34 Zdravstvena služba Odbora regija je 10. studenoga 2014. poslala doktoru G. elektroničku poruku sa zapisnicima s dvaju sastanaka drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti, kao i popis dokumenata dostupnih u tužiteljevu liječničkom spisu i njegov popis dokumenata. Te zapisnike potpisali su samo doktori M. i H.

35 Istog dana doktori M. i H. potpisali su sažeto liječničko izvješće u kojem se iznosi obrazloženje Zaključaka od 7. svibnja 2014. Taj izvještaj dostavljen je 23. ožujka 2015. doktoru G. Istoga je dana doktor M. dostavio tijelu nadležnom za imenovanje potvrdu u kojoj je naveo kako slijedi:

„Ovime potvrđujem da je osigurano da se rad Odbora za utvrđivanje invalidnosti odvija u valjanom i propisanom obliku i da su njegovi zaključci obrazloženi”.

36 Službenički je sud 18. studenoga 2014. donio presudu u predmetu između tužitelja i Odbora regija (presuda od 18. studenoga 2014., McCoy/Odbor regija, F-156/12, EU:F:2014:247), kojom je utvrdio da je Odbor regija povrijedio svoju dužnost brižnog postupanja u odnosu na tužitelja. Naime, prema toj presudi, Odbor regija nije dokazao da je uzeo u obzir, tijekom relevantnog razdoblja u tom predmetu i na temelju dužnosti brižnog postupanja, to da je tužitelj prošao kroz teško razdoblje na profesionalnom i osobnom planu i učinak koji je to moglo imati na zdravlje i njegovu osobnu situaciju. Iz točke 128. navedene presude proizlazi da „uzimajući u obzir odluku PMO-a od 2. ožujka 2010., i zaključke PMO-ovog liječnika od 11. veljače 2010., s jedne strane, da je uzročna veza između ponašanja Odbora regija i pretrpljene štete nedvojbeno i, s druge strane, da naknada štete dodijeljena na temelju članka 73. Pravilnika o osoblju ne pokriva neimovinsku štetu, koja se sastoji od destabilizacije, omalovažavanja, napada i frustracije, koje je tužitelj pretrpio zbog nesavjesnosti Odbora regija u odnosu na njega”. U tom pogledu, Odboru regija je naloženo da tužitelju isplati iznos od 20 000 eura.

37 Doktor G. je 19. studenoga 2014. poslao svoje primjedbe na zapisnike sa sjednica Odbora za utvrđivanje invalidnosti i skrenuo pažnju doktorima M. i H. na presudu od 18. studenoga 2014., McCoy/Odbor regija (F-156/12, EU:F:2014:247). Također je zatražio da se ponovno sazove drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti. Doktori M. i H. su smatrali da nije potreban novi sastanak dugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti.

38 Putem dviju poruka od 23. i 30. studenoga 2014. (u stvarnosti je potonja prema tužiteljevim navodima poslana 2. prosinca 2014.) dr. G. je dostavio svoje primjedbe o zapisniku od 7. svibnja 2014., koji je sadržavao zaključke što su ih većinom donijeli doktori M. i H. Doktor G. iznio je svoje neslaganje. Zaključio je da postoji uzročna veza između tužiteljeve profesionalne situacije i njegova invaliditeta. Naglasio je da drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti nije ispunio svoju zadaću. Slijedom toga, pozvao je odbor na nastavak rada.

39 Tužitelj je 26. studenoga 2014. uputio dopis glavnom tajniku Odbora regija obavješćujući ga o zaključcima drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti uz molbu da pozove potonji da „nastavi rad i da to učini pravilno”.

40 Predsjedništvo Odbora regija je odlukom od 2. prosinca 2014. potvrdilo zaključke od 7. svibnja 2014. (u daljnjem tekstu: pobijana odluka). Ta je odluka priopćena porukom od 22. prosinca 2014., objavljenom 5. siječnja 2015. i zaprimljenom 7. siječnja 2015.

41 Tužitelj je 3. travnja 2015. podnio žalbu u smislu članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju. Ta je žalba odbijena odlukom od 24. srpnja 2015. koja je tužitelju dostavljena 27. srpnja 2015. (u daljnjem tekstu: odluka o odbijanju žalbe).

42 Odluka o odbijanju žalbe se temeljila na bilješci u kojoj je doktor M. odgovorio na pitanja koja mu je poslala Pravna služba Odbora regija kako bi odgovorila na žalbu (u daljnjem tekstu: bilješka od 8. svibnja 2015.).

Postupak i zahtjevi stranaka

43 Tužbom podnesenom tajništvu Službeničkog suda 3. studenoga 2015., tužitelj je pokrenuo postupak u predmetu F 139/15.

- 44 Odbor regija je 25. siječnja 2016. tajništvu Službeničkog suda podnio odgovor na tužbu.
- 45 Dana 24. veljače 2016. odlučeno je da nema potrebe za drugom razmjenom podnesaka te je zatvoren pisani dio postupka.
- 46 Primjenom članka 3. Uredbe (EU, Euratom) 2016/1192 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o prijenosu na Opći sud nadležnosti za odlučivanje u prvom stupnju o sporovima između Europske unije i njezinih službenika ovaj je predmet prenesen na Opći sud u stanju u kojem se nalazio 31. kolovoza 2016. Predmet je evidentiran pod brojem T-567/16 te je dodijeljen drugom vijeću.
- 47 Budući da je Službenički sud odlučio o zatvaranju pisanog dijela postupka prije 1. rujna 2016., Opći je sud 8. studenoga 2016. uputio pitanje strankama da navedu žele li da se održi rasprava. Stranke su na pitanje odgovorile u za to određenom roku te je tužitelj obavijestio Opći sud 29. studenoga 2016. da želi održavanje rasprave, dok je Odbor regija u svojem odgovoru od 7. prosinca 2016. naveo da ne smatra da je rasprava potrebna.
- 48 Odlukom od 23. veljače 2017. ovaj je predmet dodijeljen novom sucu izvjestitelju koji je član drugog vijeća.
- 49 Izlaganja stranaka saslušana su na raspravi održanoj 13. prosinca 2017.
- 50 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:
- poništi pobijanu odluku jer se njome potvrđivanjem zaključaka drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti odbija priznati profesionalni uzrok invalidnosti kojim je pogođen u smislu članka 78. petog podstavka Pravilnika o osoblju;
 - poništi odluku o odbijanju žalbe;
 - Odboru regija naloži plaćanje iznosa od 25 000 eura na ime naknade neimovinske štete;
 - Odboru regija naloži snošenje svih troškova.
- 51 Odbor regija od Općeg suda zahtijeva da:
- odbije tužbu kao neosnovanu;
 - naloži tužitelju snošenje troškova.

Pravo

- 52 U prilog tužbi za poništenje pobijane odluke i odluke o odbijanju žalbe tužitelj ističe osam tužbenih razloga: prvi, koji se temelji na povredi članka 78. Pravilnika o osoblju zbog nedostatka nadzora rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti i zbog povrede postupovnih jamstava; drugi, koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja i pojma profesionalne bolesti; treći, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni; četvrti, koji se temelji na povredi dužnosti drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti; peti, koji se temelji na povredi dužnosti brižnog postupanja; šesti, koji se temelji na povredi članka 266. UFEU-a; sedmi, koji se temelji na povredi razumnog roka i, osmi, koji se temelji na povredi kolegijalnosti. Tužitelj također traži da se Odboru regija naloži plaćanje iznosa od 25 000 eura na ime naknade neimovinske štete koju je pretrpio zbog nezakonitog postupanja Odbora regija.

- 53 Valja uvodno podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi, učinak zahtjeva za poništenje koji se formalno odnosi na odluku kojom se odbija žalba, kad ta odluka nema samostalni sadržaj, takav je da će se pred Općim sudom pokrenuti postupak u odnosu na akt protiv kojeg je bila podnesena žalba (presuda od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija, F-86/11, EU:F:2013:56, t. 55.; vidjeti također u tom smislu presudu od 17. siječnja 1989., Vainker/Parlament, T-293/87, EU:T:1989:8, t. 8.).
- 54 U ovom slučaju, odluka o odbijanju žalbe potvrđuje pobijanu odluku precizirajući razloge njoj u prilog. U istom slučaju treba ispitati zakonitost prvotnog akta kojim se nanosi šteta, uzimajući u obzir obrazloženje odluke o odbijanju žalbe jer se ono mora poklapati s tim aktom (vidjeti u tom smislu presude od 18. travnja 2012., Buxton/Parlament, F-50/11, EU:F:2012:51, t. 21., i od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija, F-86/11, EU:F:2013:56, t. 56.).
- 55 Slijedom toga, tužbeni zahtjev za poništenje usmjeren protiv odluke o odbijanju žalbe nema samostalan sadržaj i tužbu treba shvatiti kao da je podnesena protiv pobijane odluke čije je obrazloženje pojašnjeno odlukom o odbijanju žalbe (vidjeti u tom smislu presude od 10. lipnja 2004., Eveillard/Komisija, T-258/01, t. 31. i 32., i od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija, F-86/11, EU:F:2013:56, t. 57.).
- 56 Također valja utvrditi da se prvi, peti i šesti tužbeni razlog temelje uglavnom na mogućem nedostatku nadzora rada Odbora za utvrđivanje invalidnosti u stadiju žalbe, odnosno nakon donošenja pobijane odluke. Stoga one u slučaju da se pokažu osnovanima ne opravdavaju poništenje pobijane odluke. Naime, navodne povrede koje ističe tužitelj ne mogu, jer su nastale nakon donošenja pobijane odluke, imati utjecaj na sam sadržaj mišljenja Odbora za utvrđivanje invalidnosti ni na sadržaj spomenute odluke. Takve povrede načelno ne mogu promijeniti ocjenu Odbora za utvrđivanje invalidnosti u pogledu profesionalnog uzroka invalidnosti u skladu s člankom 78. Pravilnika o osoblju.
- 57 Međutim, budući da je tužitelj zatražio naknadu pretrpljene neimovinske štete zbog nezakonitosti pobijane odluke i okolnosti u kojima je ona donesena, ali i zbog nepravilnosti koje proizlaze iz nedostatka nadzora tijela za imenovanje u fazi žalbe, valja ispitati prethodno navedene tužbene razloge jer oni mogu utjecati na zahtjev za naknadu štete. S obzirom na ta razmatranja, Opći sud smatra korisnim započeti s ispitivanjem drugog, trećeg, četvrtog, sedmog i osmog tužbenog razloga, koji mogu dovesti do poništenja pobijane odluke, prije nego što ispita razloge koji se mogu uzeti u obzir samo u okviru zahtjeva za naknadu štete.

Tužbeni razlozi koji se odnose na zakonitost pobijane odluke

- 58 Treba pojasniti da između navodne povrede obveze obrazlaganja, s jedne strane, i pojma profesionalne bolesti, s druge strane, ne postoji jasna veza. Naime, pitanje je li Odbor za utvrđivanje invalidnosti protivno pojmu profesionalne bolesti uzeo u obzir tužiteljevu medicinsku povijest i njegovo trenutačno zdravstveno stanje obuhvaćeno je eventualnom očitom pogreškom u ocjeni, a ne povredom obveze obrazlaganja. Opći sud smatra svrsishodnim povredu pojma profesionalne bolesti razmotriti u okviru trećeg tužbenog razloga, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni, a ne u okviru drugog tužbenog razloga.

Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja

- 59 Tužitelj smatra da je Odbor regija povrijedio svoju obvezu obrazlaganja jer pobijana odluka i odluka o odbijanju žalbe kojima se potvrđuju zaključci drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti ne omogućuju shvatiti zašto je taj odbor većinom glasova odbio ranija liječnička izvješća, niti na kojim je elementima temeljio svoju tvrdnju, za razliku od liječničkih izvješća koja su mu bila na raspolaganju, da njegova invalidnost nije imala profesionalni uzrok.

- 60 U tom pogledu, tužitelj tvrdi, kao prvo, da je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti nepravilno odlučio o njegovoj sposobnosti za rad, iako to nije relevantno za ocjenu profesionalnog uzroka njegove bolesti. Kao drugo, navedeni se odbor pogrešno oslonio na tužiteljevo zdravstveno stanje u 2014., iako ono nije imalo veze s pitanjem je li 2007. bio umirovljen zbog razloga vezanih za profesionalnu bolest. Kao treće, činjenica da tužitelj 2014. nije uzimao antidepresive ni anksiolitike nije u suprotnosti s nataloženim emocionalnim stanjem i psihološkom štetom koja proizlazi iz lošeg postupanja u okviru njegova prijašnjeg radnog mjesta, što potvrđuju svi liječnički dokumenti.
- 61 Osim toga, tužitelj u bitnome tvrdi da drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti nije uzeo u obzir administrativne i pravne dokumente spisa, odnosno izvješće OPN-a i izvješće OLAF-a. Isto tako, odgovori doktora M. u bilješci od 8. svibnja 2015. bili su proturječni i teško razumljivi. Dva liječnika koja su činila većinu u okviru drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti nisu usto priopćila razloge zbog kojih je isključeno da uzrok tužiteljeve bolesti proizlazi – također – iz obavljanja njegovih dužnosti.
- 62 Odbor regija osporava tužiteljeve argumente. On tvrdi da ne postoji proturječnost između zaključaka drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti i prethodnih medicinskih zaključaka donesenih u skladu s člankom 73. Pravilnika o osoblju.
- 63 Odbor regija tvrdi da zaključci od 7. svibnja 2014., koje je potvrdilo tijelo nadležno za imenovanja u pobijanoj odluci, navode različite razloge koji odražavaju mišljenje većine drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti kojima se utvrđuje nepostojanje uzročne veze između trajne nesposobnosti za rad i tužiteljeva zaposlenja.
- 64 Prema mišljenju Odbora regija, odluka o odbijanju žalbe navodi pojašnjenja doktora M. o načinu rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti samo u pogledu razloga koji su ga doveli do toga da utvrdi nepostojanje uzročne veze između tužiteljeve invalidnosti i njegove profesionalne djelatnosti.
- 65 Što se tiče argumenta prema kojem drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti nije dovoljno obrazložio svoje stajalište time što je donio zaključke u suprotnosti s onima iz prethodnih liječničkih i administrativnih izvješća, Odbor regija tvrdi da taj argument treba odbiti kao neosnovan. Naime, u sveobuhvatnom liječničkom izvješću se upućuje na mišljenja i zaključke sadržane u prethodnim liječničkim i upravnim izvješćima. Naime, Odbor regija podsjeća da se u tom izvješću ističe da se u nekim liječničkim izvješćima navodi da je tužitelj sposoban vratiti se u službu. Također se navodi da je tužitelj bio podvrgnut „detaљnom liječničkom pregledu”, iz čega je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti mogao steći opažanja koja su omogućila utvrditi da njegov invaliditet nije bio posljedica profesionalne bolesti u smislu članka 78. petog podstavka Pravilnika o osoblju.
- 66 Osim toga, u sveobuhvatnom liječničkom izvješću drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti izričito upućuje na određena liječnička i upravna izvješća. U izvješću se jasno utvrđuju razlozi iz kojih ne postoji uzročna veza između tužiteljeve situacije na poslu i njegova zdravstvenog stanja, kao i razlozi zbog kojih ne dijeli mišljenje iz prethodnih liječničkih izvješća. Odbor regija podsjeća i da je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti otkrio prethodne dugotrajne psihičke okolnosti koje su tužitelja spriječile da se vrati na posao.
- 67 Valja podsjetiti da je cilj koji se želi postići odredbama Pravilnika o osoblju koje se odnose na Odbor za utvrđivanje invalidnosti povjeriti medicinskim stručnjacima konačnu ocjenu svih pitanja medicinske naravi, koju tijelo nadležno za imenovanje s obzirom na njegov unutarnji upravni sastav ne može donijeti. U tom kontekstu, sudski nadzor ne može se proširiti na medicinske ocjene u pravom smislu riječi, koje se moraju smatrati konačnima ako su dane u pravilnim uvjetima. Nasuprot tomu, sudski nadzor može se provoditi s obzirom na pravilnost osnivanja i funkcioniranja Odbora za utvrđivanje invalidnosti, kao i na mišljenja koja donosi. U tom pogledu, Opći je sud nadležan za ispitivanje ima li mišljenje obrazloženje koje omogućuje ocjenu razmatranja na kojima se temelje zaključci koje

sadržava i je li ustanovljena razumljiva veza između u njemu sadržanih liječničkih utvrđenja i zaključaka do kojih je došao dotični Odbor za utvrđivanje invalidnosti (vidjeti presudu od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija, F-86/11, EU:F:2013:56, t. 78. i navedenu sudsku praksu).

- 68 Na temelju te sudske prakse, najprije valja utvrditi da u ovom predmetu zaključci od 7. svibnja 2014., koje je tijelo nadležno za imenovanja potvrdilo u pobijanoj odluci, među ostalim sadržavaju sljedeće tvrdnje:
- „ne postoji argument koji uspostavlja uzročno-posljedičnu vezu između nesposobnosti za rad i čimbenika profesionalnog stresa te je pacijent u nekoliko navrata potvrdio da se osjeća jako dobro;
 - [...] naprotiv, pacijent ima dugotrajne psihičke poteškoće u vezi s kojima je započeo različite postupke liječenja koji su prema mišljenju pacijenta bili uspješni.”
- 69 Međutim, te tvrdnje ne objašnjavaju kako je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti došao do tog zaključka unatoč liječničkim i upravnim izvješćima iz spisa koji potkrepljuju suprotan zaključak.
- 70 U tom pogledu, valja podsjetiti da, kad je uprava u svojem odgovoru na žalbu navela izričite razloge kojima se opravdava njezina odluka i koji se odnose na pojedinačni slučaj, takvi se razlozi moraju poklapati s odlukom o odbijanju i moraju se smatrati informacijama koje su relevantne za ocjenu zakonitosti te odluke (vidjeti, u tom smislu, presudu od 9. prosinca 2009., Komisija/Birkhoff, T-377/08 P, EU:T:2009:485, t. 55. i 56. i navedenu sudsku praksu).
- 71 Kao prvo, u odluci o odbijanju žalbe tijelo nadležno za imenovanje potvrđuje da je od doktora M. zatražilo da „potvrdi [...] je li McCoyeva nemogućnost da izvršava svoje radne dužnosti, koja je priznata 23. svibnja 2007. (članak 78.), stvarno povezana, makar i djelomično, s profesionalnom bolešću (anksiozno-depresivnim poremećajem u okviru velikog upravnog sukoba i uznemiravanja) (vidjeti presudu od 18. studenoga 2014., McCoy/Odbor regija, F-156/12, EU:F:2014:247, t. 64.) koja mu je priznata 9. siječnja 2009. (članak 73.) [i je li taj] zaključak obrazložen u [sveobuhvatnom] lijeničkom izvješću u kojem je među ostalim pojašnjeno zašto je [drugi] Odbor za utvrđivanje invalidnosti odlučio odstupiti od ranijih izvješća koja su bila povoljna za R. McCoya”.
- 72 Doktor M. u odgovoru na to pitanje opisuje način na koji je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti došao do svojih zaključaka i ističe u bitnome sljedeće:
- „iz liječničkog spisa [R. McCoya] jasno proizlazi da su okolnosti postojale prije preuzimanja dužnosti u Odboru regija”;
 - „dva dokumenta iz spisa sadržavaju mišljenja [...] da je R. McCoy bio u stanju vratiti se na posao tijekom dotičnog razdoblja [...]”;
 - [doktor H., koji se upoznao sa spisom,] „proveo je detaljni psihijatrijski pregled R. McCoya postavljajući mu pitanja kako bi se utvrdilo stanje u kojem se [potonji] nalazi”;
 - jednoglasno je odlučeno da se ne koristi vanjsko stručno znanje te zatraže medicinske informacije od liječnika opće medicine koji su liječili R. McCoya između 1996. i 2000.
- 73 Kao drugo, tijelo nadležno za imenovanja je od doktora M. zatražilo da „potvrdi da zaključci drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti, prema kojima invaliditet R. McCoya u skladu s člankom 78. Pravilnika o osoblju ne proizlazi iz profesionalne bolesti, uzimaju u obzir upravne dokumente navedene u presudi od 7. svibnja 2013.”. Doktor M. je tako precizirao da „čak i ako nisu izričito navedeni, svi su dokumenti bili na raspolaganju drugom Odboru za utvrđivanje invalidnosti” i ti su dokumenti bili stavljeni na raspolaganje trima članovima drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti koji su ih ispitali.

- 74 S obzirom na ta razmatranja, tijelo nadležno za imenovanja u odluci o odbijanju žalbe navodi da se „uvjerilo da se Odbor za utvrđivanje invalidnosti pobrinuo da u svojem izvješću objasni razloge zbog kojih je smatrao, s liječničkog stajališta, da nije bilo moguće, čak ni djelomično, priznati profesionalni uzrok žaliteljevog invaliditeta na temelju članka 78. petog podstavka Pravilnika o osoblju i da su u tu svrhu uzeti u obzir svi medicinski i nemedicinski dokumenti koji su mu bili na raspolaganju, iako bez saznanja o elementima medicinskog obrazloženja medicinskih podataka i bez mogućnosti ocijeniti ispunjavaju li zahtjeve koje je Opći sud odredio u presudi od 7. svibnja 2013.“.
- 75 Međutim, unatoč odgovorima doktora M., valja utvrditi, kao što to proizlazi iz spisa i kako je ustanovljeno u presudi od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56), da liječnički i upravni spisi svojim sadržajem podupiru obrnuti zaključak prema kojem bolest iz koje proizlazi tužitelj invaliditet ima profesionalni uzrok.
- 76 U tom pogledu valja podsjetiti da iz sudske prakse proizlazi da kad je pred Odborom za utvrđivanje invalidnosti pokrenut postupak u pogledu složenih medicinskih pitanja koja se odnose na uzročnu vezu između negativnog utjecaja na zainteresiranu stranku i izvršavanje njezine profesionalne aktivnosti pri instituciji, na njemu je među ostalim da navede elemente spisa na koje se oslanja i da u slučaju velikog odstupanja pojasni razloge iz kojih odstupa od određenih ranijih relevantnih liječničkih izvješća koja su za zainteresiranu stranku bila povoljnija (vidjeti presudu od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija, F-86/11, EU:F:2013:56, t. 85. i navedenu sudsku praksu).
- 77 Osim toga, čak i ako Odbor za utvrđivanje invalidnosti u postupku primjene članka 78. Pravilnika o osoblju može doći do zaključaka koji su različiti od onih koje je usvojilo liječničko povjerenstvo sazvano na temelju članka 73. Pravilnika o osoblju, i dalje stoji da mora iznijeti razloge koji su ga doveli do toga da se ne složi s ocjenama iz liječničkih izvješća koja su omogućila priznanje profesionalnog uzroka bolesti na temelju članka 73. Pravilnika o osoblju i da te razloge jasno i razumljivo navede (vidjeti presudu od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija, F-86/11, EU:F:2013:56, t. 86. i navedenu sudsku praksu), bilo u zaključcima dostavljenima tijelu nadležnom za imenovanja bilo u njegovu sveobuhvatnom liječničkom izvješću koje je slijedom toga eventualno utvrđeno.
- 78 Valja podsjetiti da je liječničkih izvješća ispitanih u okviru postupka pokrenutog na temelju članka 73. Pravilnika o osoblju, kojima je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti raspolagao prilikom usvajanja zaključaka od 7. svibnja 2014., bilo najmanje desetak (konkretno bolnička izvješća od 16. siječnja 2006., izvješće profesora D. M. od 16. listopada 2006., izvješće doktora R. od 26. listopada 2006., izvješće PMO-ova liječnika od 8. svibnja 2008., izvješće doktora R. od 18. rujna 2008., zaključci PMO-ova liječnika od 20. studenoga 2008., izvješće M. D.-a od 12. kolovoza 2009., izvješće profesora M. od 17. listopada 2009., izvješće doktora Re. od 3. studenoga 2009. i zaključci PMO-ova liječnika od 11. veljače 2010.). U izvješćima se primjerice navodilo:
- „pojava reaktivnog anksiozno-depresivnog sindroma [...] vezano uz nepravilna profesionalna djelovanja određenih dužnosnika Odbora regija”;
 - „anksiozno-depresivno stanje”, da je „anksiozno-depresivni aspekt naglašeniji od reaktivno depresivnog, koji je slabijeg intenziteta” i da je „to stanje reaktivno u odnosu na uznemiravanje na poslu i ,burn-out’ koji je iz toga proizašao”;
 - „sindrom živčane iscrpljenosti, odnosno ,burn-out’, povezan s uznemiravanjem u okviru profesionalnih aktivnosti”;
 - „anksiozno-depresivni poremećaj u okviru jakog upravnog konflikta istovjetnog uznemiravanju”;

- „[da se,] budući da je osoba bila suočena s velikim sukobom upravne naravi, istovjetnim uznemiravanju tijekom nekoliko godina, može priznati da je reaktivno anksiozno-depresivni poremećaj popraćen poremećajem pažnje i kognitivnim poteškoćama doveo do narušavanja njegove psihičke cjelovitosti.”

79 Međutim, što se tiče utvrđenja iz liječničkih izvješća navedenih u točki 78. ove presude, valja istaknuti da je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti u svojem sveobuhvatnom izvješću potvrdio, kao prvo, da „potpuna trajna invalidnost zbog koje ne može obavljati poslove koji odgovaraju radnom mjestu u njegovu razredu”, kako je utvrđeno u članku 78., ne proizlazi iz „profesionalne bolesti”. Drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti navodi da je došao do tog zaključka uzimajući u obzir liječničku i upravnu dokumentaciju, kao i sljedeća razmatranja:

- tužitelj, koji je bio podvrgnut „detaljnog liječničkog pregledu” drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti ne pokazuje nikakve simptome posttraumatskog stresnog poremećaja;
- u nekim izvješćima iz liječničkog spisa predlagao se postupni nastavak rada;
- njegov povratak na posao, koji bi inače bio moguć, spriječile su dugotrajne psihičke poteškoće koje su se pojavile prije godine 2000. i prije događaja koji su bili predmet OLAF-ova izvješća.

80 Što se tiče, kao prvo, „detaljnog liječničkog pregleda”, valja utvrditi da iz spisa podnesenog Općem sudu ne proizlazi iz čega se on točno sastojao. Doktor M. nejasno upućuje na taj pregled u bilješci od 8. svibnja 2015. kad navodi da je doktor H. pripremio pitanja koja se temelje na tužiteljevu liječničkom spisu u svrhu sastanka od 7. svibnja 2014. Međutim, iz izvješća doktora G. proizlazi da je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti vidio tužitelja na samo 15 minuta. Iz toga slijedi da se iz upotrebe izraza „detaljan liječnički pregled” ne može zaključiti da je on drugom Odboru za utvrđivanje invalidnosti omogućio da dođe do suprotnog zaključka u odnosu na prethodna liječnička izvješća, koja se, usto, temelje na opsežnijim pregledima i psihološkim testovima. Osim toga, drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti ne iznosi razloge kojima objašnjava kako je „detaljan liječnički pregled” tužitelja u 2014. omogućio procjenu njegova zdravstvenog stanja u trenutku nastanka invalidnosti, sedam godina prije.

81 Što se tiče, kao drugo, utvrđenja prema kojem je tužitelj bio sposoban vratiti se na posao, drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti navodi dva izvotka iz dvaju različitih izvješća. Prvi izvadak, prema kojemu „je R. McCoy sposoban vratiti se na posao pod uvjetom da mu se dodijeli odgovarajuće radno mjesto”, nalazi se u izvješću doktora V. A. od 13. studenoga 2006. Drugi izvadak, prema kojemu je „nužan povratak na produktivni rad u najkraćem mogućem roku”, nalazi se u izvješću profesora L. od 16. studenoga 2006. Međutim, ti izvaci nisu relevantni. Kao prvo, dva izvješća u kojima se navedeni izvaci nalaze utvrđuju tužiteljevu profesionalnu bolest. Kao drugo, navodi se koriste izvan konteksta. Naime, iako je profesor L. u studenom 2006. smatrao da je povratak na posao „nužan”, to je bilo u određenom kontekstu, odnosno „[z]a samopouzdanje i stalno poboljšanje stanja R. McCoya”, i ne dovodi u pitanje izvor profesionalnog uzroka tužiteljeve bolesti. Doista, u istom se izvješću navodi da je „uzrok bolesti opisan u pismu doktora A. i da su okidač bili događaji koji se tiču njegove uloge financijskog nadzornika Odbora regija”. Nadalje, valja navesti da iz dopisa koji je isti liječnik sastavio 16. siječnja 2006. proizlazi da je „vjerojatno da će se simptomi posttraumatskog stresnog poremećaja, tjeskobe i depresije pogoršati ako će se u skoroj budućnosti R. McCoy morati vratiti u radno okruženje koje je prouzročilo njegovo trenutačno stanje”. Isto tako, što se tiče navoda doktora V. A., on je također iznesen u kontekstu obrade, jer doktor V. A. nije predlagao da se tužitelj vrati na svoje prijašnje radno mjesto, već da se vrati na posao pod uvjetom da taj rad bude odgovarajući.

82 Kao treće, valja utvrditi da dotična dva izvotka potječu iz studenoga 2006., dok je tužitelju doktor V. A. otvorio bolovanje samo šest tjedana nakon njegova povratka na posao u veljači 2007. Činjenice ukazuju na to da je, iako su ta dva liječnika smatrala da se tužitelj mogao vratiti na posao u studenom 2006.,

barem jedan od njih promijenio mišljenje u veljači 2007. Valja usto primijetiti da je prvi Odbor za utvrđivanje invalidnosti u svojim zaključcima od 23. svibnja 2007. o postojanju invaliditeta izjavio da kod tužitelja postoji trajna i potpuna invalidnost, zbog koje ne može obavljati svoje dužnosti.

- 83 Kao treće, što se tiče tužiteljevih dugotrajnih psihičkih poteškoća, valja utvrditi da je takvo razmatranje izneseno a da nije bilo popraćeno analizom ni zaključkom i da, u svakom slučaju, nije dostatno za pojašnjenje zašto se brojnim liječničkim pregledima i elementima, kako su navedeni u liječničkim i upravnim izvješćima, nije mogao potkrijepiti, u cijelosti ili djelomično, profesionalni uzrok tužiteljeve invalidnosti. U sveobuhvatnom liječničkom izvješću navodi se dugotrajna prekomjerna potrošnja psihoaktivnih tvari i alkohola, kao i brojni neprofesionalni čimbenici, osobito velike obiteljske napetosti i depresivna prošlost te poremećaj osobnosti. Međutim, te su činjenice prethodile događajima koji se odnose na pritisak i uznemiravanje koje je tužitelj pretrpio u okviru svojih dužnosti i nisu spriječili liječnike, autore liječničkih izvješća iz liječničkog spisa, da zaključče da je uzrok tužiteljeva anksiozno-depresivnog stanja i „burn-outa” bila njegova profesionalna situacija.
- 84 Usto, iako bi utvrđenje tih poteškoća trebalo shvatiti na način da je tužitelj već bolovao prije preuzimanja dužnosti unutarnjeg revizora, samo to utvrđenje ne bi bilo dovoljno za to da se prilikom ispitivanja uzroka njegova invaliditeta u obzir ne uzme profesionalni uzrok bolesti u smislu članka 78. Pravilnika o osoblju, pri čemu profesionalna bolest može podrazumijevati pogoršanje postojeće bolesti drugačijeg uzroka.
- 85 Dakako, drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti navodi izvatke iz spisa, ali ne pojašnjava jasno i razumljivo razloge zbog kojih je odstupio od prethodnih relevantnih liječničkih izvješća koja su za zainteresiranu stranku bila povoljnija (vidjeti sudsku praksu navedenu u točkama 76. i 77. ove presude). Drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti u sveobuhvatnom liječničkom izvješću samo navodi da za njega „anksiozno-depresivni poremećaj nastao u okviru velikog upravnog sukoba i uznemiravanja” koji se navodi u [...] izvješću doktora J. od 11. [veljače] 2010. i za koji je „priznata stopa trajne invalidnosti od 10 %” jer, „u skladu s pravilima i dalje postoji reaktivni anksiozno-depresivni poremećaj popraćen emocionalnim i kognitivnim poteškoćama”, nije mogao doprinijeti pacijentovoj trajnoj invalidnosti koja se smatra potpunom”, i to bez dodatnih objašnjenja.
- 86 Isto tako, drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti navodi da „ne zanemaruje to da u tom izvješću doktor J. navodi da „R. McCoy više ne može obavljati nikakve profesionalne aktivnosti, [već da] se nasuprot tomu, mora priznati da je zainteresirana stranka u potpunosti sposobna, neovisno o svojoj dobi, i dalje obavljati profesionalne aktivnosti u okviru privatnog života”. Međutim, on je samo naveo da „se ne slaže s utvrđenjem na temelju detaljnog liječničkog pregleda koji je on izvršio”, bez pojašnjenja po čemu je taj detaljni pregled doveo do suprotnog zaključka.
- 87 Točno je da se Odboru za utvrđivanje invalidnosti, čak i ako je vezan obvezom detaljnog obrazlaganja zašto se odlučio odstupiti od prethodnih liječničkih izvješća, ne može nametnuti da u svakom izvješću iznese potkrijepljeno i jedinstveno obrazloženje. Međutim, on mora na jasan i razumljiv način iznijeti razloge zbog kojih odstupa od tih mišljenja. U ovom slučaju međutim drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti pokušava nejasnim i nepreciznim riječima pojasniti zašto je odstupio od prethodnih liječničkih izvješća. U tom pogledu, važno je naglasiti da ne može biti dovoljno samo navesti, kako je to učinio doktor M. u bilješci od 8. svibnja 2015., da su „čak i ako nisu izričito navedeni, svi dokumenti bili na raspolaganju Odboru za utvrđivanje invalidnosti”. To ne može biti jasan i razumljiv način pojašnjavanja zašto je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti odstupio od liječničkih i upravnih izvješća koja su za tužitelja bila povoljna. Osim toga, drugi se Odbor za utvrđivanje invalidnosti ograničio na komentar samo dviju rečenica iz liječničkog spisa, iako potonji sadržava najmanje desetak liječničkih izvješća.
- 88 Ukratko, iz prethodno navedenog proizlazi da, s jedne strane, drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti nije u dovoljnoj mjeri objasnio razloge koji su ga naveli na to da odstupa od prethodnih liječničkih izvješća koja su jasno potvrđivala profesionalni uzrok tužiteljeve bolesti i, s druge strane, također nije

dovoljno objasnio zašto invaliditet tužitelja nije mogao imati profesionalni uzrok. U tom pogledu, drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti posebice nije dao dovoljno objašnjenje činjenice da nije ispitao eventualni učinak činjenica koje proizlaze iz upravnog spisa na tužiteljevo zdravstveno stanje, iako navedeni spis jasno navodi teški profesionalni konflikt i „uznemiravanje” tužitelja. Međutim, taj nedostatak obrazloženja utječe na zaključke dostavljene tijelu nadležnom za imenovanje, kao i na pobijanu odluku, tako da ovaj tužbeni razlog valja prihvatiti kao osnovan.

- 89 Valja podsjetiti, kao što je to navedeno u točki 58. ove presude, da Opći sud smatra primjerenim razmatrati argumente koji se temelje na navodnoj povredi pojma profesionalne bolesti u okviru trećeg tužbenog razloga, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni.

Treći tužbeni razlog koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni i povredi pojma profesionalne bolesti

- 90 Tužitelj tvrdi da se drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti bavio samo njegovim trenutačnim zdravstvenim stanjem ne istražujući uzroke njegove bolesti. To proizlazi iz, među ostalim, pitanja koja su na sastanku od 7. svibnja 2014. postavili doktori M. i H. Iz toga slijedi da se zaključak prema kojem ne postoje argumenti kojima se uspostavlja uzročno-posljedična veza između nesposobnosti za rad i čimbenika profesionalnog stresa temelji na očitoj pogrešci u ocjeni. U prilog svojim tvrdnjama tužitelj navodi izvratke iz različitih liječničkih izvješća u kojima je utvrđeno da je uzrok njegove nesposobnosti za rad pritisak koji je pretrpio na poslu.
- 91 Osim toga, tužitelj tvrdi da, ako drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti smatra da je uzrok njegova invaliditeta posljedica prekomjerne konzumacije alkohola, on mora imati medicinske dokaze u tom smislu. Međutim, tužitelj ističe da u spisu ne postoji ništa o tom pitanju. Osobito, u spisu ne postoji nijedan element koji bi mogao dokazati ikakvu potrošnju - a kamoli pretjeranu - alkohola. Prema tužiteljevu mišljenju, drugom Odboru za utvrđivanje invalidnosti bilo je dovoljno izvršiti uvid u rezultate pretraga krvi koje su izvršene prije 2000., a koje dokazuju da nije konzumirao alkohol.
- 92 Stoga, budući da većina članova Odbora za utvrđivanje invalidnosti uzrok invalidnosti pripisuje čimbenicima koji nisu profesionalni, pitanje može li se postojanje tih čimbenika okvalificirati kao uzrok, još k tomu jedini, invalidnosti nije liječnička ocjena, suprotno onomu što je tijelo nadležno za imenovanja ustvrdilo u odluci o odbijanju žalbe.
- 93 Tužitelj također tvrdi da je, razmatranjem samo njegova trenutačnog zdravstvenog stanja, kao i njegova zdravstvenog stanja prije događaja iz OLAF-ova izvješća, drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti povrijedio pojam profesionalne bolesti jer nije odlučio da se uzrok pogoršanja njegova zdravstvenog stanja nalazi u njegovoj profesionalnoj situaciji.
- 94 Odbor regija osporava tužiteljeve argumente. Prema njegovu mišljenju, tijelo nadležno za imenovanja je stvarno izvršavalo svoj nadzor provjerivši i ocijenivši je li se drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti uvjerio da raspolaže svim elementima koji su mu potrebni za obavljanje njegovih zadaća i da je bio propisno obaviješten o zahtjevima koji proizlaze iz izvršenja presude od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56).
- 95 Osim toga, tužitelj pogrešno tvrdi da se drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti temelji isključivo na njegovu trenutačnom zdravstvenom stanju. Naime, neprofesionalni uzrok njegova invaliditeta je utvrđen nakon što je razmotrio tužiteljev liječnički i upravni spis i pozivajući se na prethodno medicinsko i psihološko stanje, kao i na njegovo trenutačno zdravstveno stanje i na tužiteljeva objašnjenja.

- 96 Naposljetku, Odbor regija ističe da je uzimanje u obzir trenutnog tužiteljevog stanja kako bi se procijenio potencijalno profesionalni uzrok njegova invaliditeta predstavljalo liječničku ocjenu u pravom smislu riječi, koji stoga ne podliježe nadzoru Općeg suda. Isto vrijedi i za neprofesionalne čimbenike invaliditeta.
- 97 Valja podsjetiti da, s obzirom na ograničeni sudski nadzor Općeg suda, kad se radi o liječničkim ocjenama u pravom smislu riječi, ne može se prihvatiti prigovor vezan uz očitu pogrešku u ocjeni kojom je zahvaćeno mišljenje Odbora za utvrđivanje invalidnosti (vidjeti u tom smislu presudu od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija, F-86/11, EU:F:2013:56, t. 103. i navedenu sudsku praksu).
- 98 Međutim, poput nadzora koji izvršava u područjima koja zahtijevaju složene ocjene, osobito u predmetima u kojima su dostupni brojni elementi kao što su stručna izvješća, mišljenja, savjetovanja, sud Unije pred kojim je pokrenut postupak zbog nadzora odluke koju je donio Odbor za utvrđivanje invalidnosti ili koju je donijelo tijelo nadležno za imenovanja i koja se sama temelji na takvoj odluci mora provjeriti ne samo isključivo materijalnu točnost podnesenih dokaza, njihovu pouzdanost i dosljednost, već i kontrolirati čine li ti elementi ukupnost relevantnih podataka koji se moraju uzeti u obzir kako bi se ocijenila složena situacija i može li se njima potkrijepiti zaključke koji su iz njih izvedeni (vidjeti po analogiji presudu od 8. prosinca 2011., Chalkor/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, t. 54.).
- 99 Među ostalim, na sucu je Unije da provede nadzor zakonitosti za koji je zadužen, ispitujući dokaze koje je tužitelj podnio u prilog istaknutim tužbenim razlozima, pri čemu se njegov nadzor ne može ograničiti marginom prosudbe kojom raspolaže Odbor za utvrđivanje invalidnosti ili tijelo nadležno za imenovanje u pogledu odabira elemenata koje mora uzeti u obzir ili isključiti da bi utemeljio svoju odluku. U tim okolnostima, ograničeni sudski nadzor što se tiče liječničke ocjene u pravom smislu riječi ne može spriječiti da sud Unije provjeri je li Odbor za utvrđivanje invalidnosti uzeo u obzir sve elemente koji su očito relevantni u pogledu zadaće koja mu je povjerena.
- 100 U ovom slučaju iz sveobuhvatnog liječničkog izvješća proizlazi, kako podsjeća Odbor regija, da je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti ispitao tužiteljev liječnički i upravni spis, te se pozvao na prethodne neprofesionalne i psihičke okolnosti, kao i na trenutno zdravstveno stanje i tužiteljeva objašnjenja radi utvrđivanja neprofesionalnog uzroka njegova invaliditeta. To potvrđuje činjenica da se drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti, kao što to tvrdi tužitelj, oslonio samo na te neprofesionalne i psihičke okolnosti te na njegovo zdravstveno stanje u 2014. U tom je pogledu važno napomenuti da se drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti izričito poziva na psihičke okolnosti i druge neprofesionalne čimbenike, kao što je prekomjerna konzumacija psihoaktivnih tvari i alkohola, koji proizlaze iz liječničkog spisa, iako se u liječničkom i upravnom spisu također spominje tužiteljeva teška profesionalna situacija, ali tek nejasno, kako bi se odbila bez objašnjenja (vidjeti točke 79. i 81. ove presude). Naime, iako je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti ispitao eventualnu vezu između tužiteljeve profesionalne situacije i njegova zdravlja, ona je barem u sveobuhvatnom liječničkom izvješću morala biti razmotrena barem u istoj mjeri kao i njegova psihološka anamneza i zdravstveno stanje u 2014. Međutim, u ovom se slučaju samo upućuje na činjenicu da je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti uzeo u obzir liječnički i upravni spis bez dodatnih pojedinosti.
- 101 U tom pogledu valja ustvrditi da iz spisa podnesenog Općem sudu proizlazi da, iako je tužitelj imao zdravstvenih problema u prošlosti, on više nije imao tih poteškoća kad je stupio na dužnost u Odboru regija. Međutim, tijekom razdoblja u kojem je obavljao svoje dužnosti u Odboru on je u tom okviru pretrpio uznemiravanje i pritisak te je u tom razdoblju i ubrzo nakon toga imao zdravstvenih problema. Međutim, čini se da je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti propustio ispitati te činjenice, koje su od velike važnosti u ovom slučaju.
- 102 Stoga, budući da je cilj rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti bio utvrditi ili isključiti vezu između tužiteljeve profesionalne situacije i njegove invalidnosti, valja zaključiti da se taj odbor nije mogao, bez povrede pojma profesionalne bolesti i bez toga da sveobuhvatno liječničko izvješće zahvati

očito pogreškom u ocjeni, temeljiti samo na njegovoj psihološkoj i neprofesionalnoj anamnezi, kao i na njegovu zdravstvenom stanju u 2014. To osobito vrijedi jer je u upravnom spisu utvrđeno da je tužitelj bio žrtva uznemiravanja i pritisaka u okviru svojih dužnosti. U tom pogledu je relevantno podsjetiti da je u složenim situacijama u kojima dužnosnikova bolest proizlazi iz više uzroka, profesionalnih i neprofesionalnih, fizičkih ili psihičkih, koji su doprinijeli njegovoj pojavi, na liječničkom povjerenstvu da utvrdi je li izvršavanje dužnosti u službi institucija Unije neposredno povezano s dužnosnikovom bolesti, npr. kao okidač te bolesti. U takvim slučajevima, za priznanje profesionalnog uzroka bolesti ne zahtijeva se da je njezin jedini, ključni, glavni ili prevladavajući uzrok u izvršavanju dužnosti (presuda od 14. rujna 2010., AE/Komisija, F-79/09, EU:F:2010:99, t. 83.).

- 103 S obzirom na prethodno navedeno, valja zaključiti da treći tužbeni razlog, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni i povredi pojma profesionalne bolesti, treba prihvatiti kao osnovan.

Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi zaduženja drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti

- 104 Tužitelj u biti tvrdi da je ispitivanjem njegova zdravstvenog stanja u 2014., drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti povrijedio svoje zaduženje, koje je bilo ocijeniti je li, u trenutku priznanja invalidnosti u 2007., bolovao od bolesti čiji je uzrok bio profesionalan.
- 105 Odbor regija smatra da je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti ispunio svoje zaduženje. Prema njegovu mišljenju, potonji je donio liječničke zaključke i činjenica da se oni temelje, među ostalim, na „detaljnem liječničkom pregledu” koji je izvršen nad tužiteljem 7. svibnja 2014. i na njegovoj anamnezi ne predstavlja povredu njegova zaduženja. Prema mišljenju Odbora regija, u tom se pogledu mora odbiti tužiteljev argument prema kojem je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti „trebao odlučiti retroaktivno 2007.” jer bi se time dovelo da toga da se tom odboru uskrati pravo provođenja „detaljnog liječničkog pregleda” u 2014. i liječničke ocjene cijelog spisa.
- 106 Potrebno je podsjetiti da je na drugom Odboru za utvrđivanje invalidnosti, u okviru njegovih zaduženja, da liječnički ocijeni pitanje profesionalnog uzroka tužiteljeve invalidnosti. Na tom je odboru za utvrđivanje invalidnosti prema tome da istraži, s liječničkog stajališta, proizlazi li tužiteljev invaliditet iz profesionalne bolesti uzrokovane uvjetima rada prilikom izvršavanja dužnosti u okviru Odbora regija (vidjeti u tom smislu presudu od 21. siječnja 1987., Rienzi/Komisija, 76/84, EU:C:1987:17, t. 9. i 12.).
- 107 Utoliko što se četvrti tužbeni razlog može shvatiti na način da se temelji na tome da drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti nije poštovao uvjete svojeg zaduženja u pogledu ispitivanja uzroka tužiteljeve invalidnosti, treba podsjetiti da je na tom odboru da u okviru svojeg zaduženja iznese liječničke, a ne pravne, ocjene profesionalnog uzroka invalidnosti. Na njemu je prema tome da istraži, s liječničkog stajališta, proizlazi li tužiteljev invaliditet iz profesionalne bolesti uzrokovane uvjetima rada (vidjeti u tom smislu presudu od 21. siječnja 1987., Rienzi/Komisija, 76/84, EU:C:1987:17, t. 9. i 12.).
- 108 U tom pogledu, valja utvrditi da je Odbor za utvrđivanje invalidnosti, u užem smislu tog pojma, izvršio zadaću koja mu je bila povjerena jer je u zaključcima od 7. svibnja 2014. utvrdio da s liječničkog stajališta tužiteljev invaliditet „ne proizlazi iz profesionalne bolesti”.
- 109 S obzirom na prethodno navedeno, četvrti tužbeni razlog nije osnovan i valja ga odbiti.

Sedmi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi razumnog roka

- 110 Tužitelj smatra da, uzimajući u obzir njegovu duljinu, razdoblje od 19 mjeseci koje je prošlo između objave presude od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56), i završetka rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti, 10. studenoga 2014., omogućuje utvrđenje povrede razumnog roka. Tužitelj prigovara Odboru regija da je oformio drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti tek od 14. veljače 2014. Nadalje, ističe da se taj odbor nije sastao prije 15. travnja i

7. svibnja 2014. Isto tako, tužitelj prigovara doktoru H. da je čekao do 10. studenoga 2014. da bi njegovu predstavniku, doktoru G. poslao potpisane zapisnike. Tužitelj također tvrdi da mu je pobijana odluka, iako je donesena 2. prosinca 2014., dostavljena tek dopisom od 22. prosinca 2014. otpremljenim 5. siječnja 2015.

111 Za tužitelja, objašnjenja koja je tijelo nadležno za imenovanje iznijelo u odluci o odbijanju žalbe, prema kojima je jedan od dokumenata bio oštećen, ne opravdavaju kašnjenje u slanju zapisnika.

112 Odbor regija osporava tužiteljeve argumente.

113 Valja podsjetiti da obveza pridržavanja razumnog roka u vođenju upravnih postupaka predstavlja opće načelo prava Unije čije poštovanje sud mora osigurati te je, kao sastavni dio prava na dobru upravu, sadržano u članku 41. stavku 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (vidjeti presudu od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija, F-86/11, EU:F:2013:56, t. 135. i navedenu sudsku praksu).

114 Međutim, povreda načela poštovanja razumnog roka, pod pretpostavkom da je i utvrđena, ne opravdava poništenje pobijane odluke zbog postupovne nepravilnosti. Naime, eventualno predugačak rok za obradu tužiteljeva zahtjeva za priznanje profesionalnog uzroka bolesti na temelju članka 78. Pravilnika o osoblju u načelu ne može imati utjecaj na sam sadržaj mišljenja Odbora za utvrđivanje invalidnosti ni na sadržaj pobijane odluke. Naime, takav rok ne može, osim u iznimnim slučajevima, izmijeniti ocjenu Odbora za utvrđivanje invalidnosti profesionalnog uzroka invalidnosti na temelju članka 78. Pravilnika o osoblju (presuda od 21. listopada 2009., V/Komisija, F-33/08, EU:F:2009:141, t. 210.; vidjeti također, u tom smislu, presudu od 11. travnja 2006., Angeletti/Komisija, T-394/03, EU:T:2006:111, t. 163.). Iako je točno da duljina postupka može utjecati na ocjenu težine i posljedice bolesti te otežati ispitivanje njene etiologije (presuda od 14. rujna 2010., AE/Komisija, F-79/09, EU:F:2010:99, t. 102.), u ovom slučaju nije dokazano niti se čak tvrdilo da je prekomjerna duljina postupka utjecala na meritorne elemente na temelju kojih je drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti dao svoje mišljenje. Prekomjerno trajanje, pod pretpostavkom da je dokazano, ne može utjecati na zakonitost zaključaka tog odbora ni, slijedom toga, na zakonitost pobijane odluke.

115 Osim toga, valja utvrditi da tužitelj pogrešno pripisuje protek roka od 19 mjeseci i odgovornost za povredu razumnog roka koja iz toga nastaje Odboru regija. Naime, suprotno onomu što tvrdi tužitelj, Odbor regija je na njegov zahtjev zatražio od predsjednika Suda Europske unije da imenuje trećeg liječnika. Međutim, Odbor regija je o imenovanju doktora H. obaviješten tek u veljači 2014. Osim toga, iz razmjene poruka elektroničke pošte između doktora M. i doktora G. proizlazi da je potonji 19. rujna 2013. dao prednost doktoru L. kojeg je predložio doktor M. Tužitelj je tek 8. studenoga 2013. obavijestio Odbor regija da ni on sam ni doktor G. nisu dali svoju suglasnost za imenovanje doktora L. Stoga valja utvrditi da je sam tužitelj pridonio kašnjenju uzrokovanom time da je liječnika imenovao predsjednik Suda Europske unije.

116 Sukladno tome, sedmi tužbeni razlog koji se temelji na nepoštovanju razumnog roka treba odbiti kao neosnovan.

Osmi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela kolegijalnosti

117 Tužitelj ističe da je činjenica da je tijelo za imenovanje ispitalo samo doktora M., koji je razgovarao samo s doktorom H. a da o tome nije obavijestio doktora G., povreda načela kolegijalnosti.

118 Odbor regija smatra, pozivajući se na sastanke drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti od 15. travnja i 7. svibnja 2014., kao i na nastavnu korespondenciju, da je svaki od članova drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti imao mogućnost učinkovito istaknuti svoje stajalište i da, stoga, to načelo nije

povrijeđeno. Odbor regija podsjeća da su činjenice u ovom slučaju vrlo slične činjenicama u predmetu u kojem je donesena presuda od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56), u kojoj je presuđeno da načelo kolegijalnosti nije povrijeđeno.

- 119 Iz ustaljene sudske prakse proizlazi da Odbor za utvrđivanje invalidnosti mora raditi kolegijalno, pri čemu svaki njegov član mora imati mogućnost slobodno izraziti svoje mišljenje (vidjeti u tom smislu presude od 22. studenoga 1990., V./Parlament, T-54/89, EU:T:1990:71, t. 34., i od 27. veljače 2003., Camacho-Fernandes/Komisija, T-20/00, EU:T:2003:47, t. 45. i sljedeće).
- 120 U ovom slučaju valja zaključiti da načelo na koje se pozvao tužitelj nije povrijeđeno. Naime, drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti sastao se dva puta, 15. travnja i 7. svibnja 2014. Tijekom tih sastanaka, nakon što se upoznao s cjelokupnim liječničkim i upravnim spisom u pogledu tužitelja, svaki liječnik je mogao iznijeti svoje mišljenje, pisanim i usmenim putem. Doktori M. i H. donijeli su potpisane zaključke, a doktor G. je mogao donijeti različite zaključke. Ta su tri liječnika, osim toga, imala mogućnost izrade izvješća koje je slijedom toga priloženo liječničkom spisu. Stoga valja odbiti tužbeni razlog koji se temelji na povredi načela kolegijalnosti drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti.
- 121 Stoga osmi tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.
- 122 Slijedi da četvrti, sedmi i osmi tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovane. S druge strane, drugi tužbeni razlog, koji se temelji na nepostojanju obrazloženja, i treći tužbeni razlog, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni i povredi pojma profesionalne bolesti, treba prihvatiti kao osnovane, te pobijanu odluku na temelju njih poništiti.

Tužbeni razlozi, koji se temelje na okolnostima nastalima nakon donošenja pobijane odluke i zahtjeva za naknadu štete

- 123 Kao što je to navedeno u točkama 56. i 57. ove presude, tužbeni razlozi prvi, peti i šesti ne mogu utjecati na zakonitost pobijane odluke. Međutim, nezakonitosti koje se ističu tim tužbenim razlozima treba uzeti u obzir u okviru zahtjeva za naknadu štete.

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 78. Pravilnika o osoblju zbog nedostatka nadzora rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti

- 124 Tužitelj u biti navodi tri prigovora kojima se želi dokazati da tijelo za imenovanje nije ispunilo svoju obvezu nadzora rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti. Kao prvo, tijelo za imenovanje počinilo je pogrešku kada je odbilo izvršiti uvid u tužiteljev liječnički spis iako ga je potonji pozvao da to učini. Kao drugo, ono je počinilo pogrešku kada se ograničilo na ispitivanje doktora M. (vidjeti točku 42. ove presude) o pravilnosti rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti kako bi se uvjerilo da se taj rad pravilno odvijao. Prema tužiteljevu mišljenju, takav pristup bi doveo do oslobađanja tijela za imenovanje od dužnosti nadzora te bi taj nadzor lišilo svakog korisnog učinka. Kao treće, tužitelj ističe da je tijelo za imenovanje počinilo povredu postupovnih jamstava jer je samo ispitalo liječnika kojeg je imenovao Odbor regija kako bi odgovorilo na pitanja koja se odnose na pravilnost rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti, čime se krši načelo nepristranosti.
- 125 Odbor regija osporava tužiteljeve argumente.
- 126 Što se tiče prvog prigovora, Odbor regija ističe da je nadzor tijela za imenovanje ograničen i da ga je potonji doista izvršio, u skladu s primjenjivim pravilima.

- 127 Odbor regija upućuje na dokument naslovljen „Priručnik za postupak u području Odbora za utvrđivanje invalidnosti” i podsjeća da on utvrđuje, u glavi IV. „Način rada Odbora za utvrđivanje invalidnosti”, neovisnost i povjerljivost rada Odbora za utvrđivanje invalidnosti. Iz toga slijedi da tijelo za imenovanje ne može pristupiti informacijama sadržanima u tom radu i da je raspolagalo samo zaključcima drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti prilikom donošenja svoje odluke, a ti zaključci ne sadržavaju nikakve informacije liječničke prirode.
- 128 Odbor regija također ističe da, suprotno onomu što tvrdi tužitelj, tijelo za imenovanje nije bilo obvezno izvršiti uvid u liječničku dokumentaciju. Eventualno je na tužitelju da izričito priopći tijelu za imenovanje informacije iz liječničkog spisa u svrhu ispitivanja žalbe, dok objašnjava poveznice koje namjerava naći s prigovorima istaknutima u žalbi.
- 129 Osim toga, tužiteljev poziv tijelu za imenovanje da izvrši uvid u liječničku dokumentaciju uslijedio je nakon podnošenja žalbe.
- 130 Nadalje, Odbor regija je podsjetio da se liječničke ocjene u pravom smislu riječi nisu mogle pobijati u postupcima povodom pravnih lijekova. S obzirom na ograničeni nadzor tijela za imenovanje u tom pogledu, na njemu je samo da ispravno ocijeni činjenice i osigura točnu primjenu zakonskih odredbi primjenjivih u okviru rada Odbora za utvrđivanje invalidnosti.
- 131 Stoga Odbor regija smatra da se ne može prigovoriti tijelu za imenovanje da nije pravilno ocijenilo činjenice ili da je povrijedilo primjenjive zakonske odredbe.
- 132 Odbor regija smatra, što se tiče drugog prigovora, da je udovoljio svim pravilima ispitavši doktora M. Naime, Odbor regija smatra da je odabравši prikupiti informacije potrebne za rješavanje žalbe pomoću upitnika, tijelo za imenovanja odabralo način koji je manje agresivan da ne bi ugrozilo povjerljivost rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti, liječničku tajnu i zaštitu osjetljivih osobnih podataka.
- 133 Kad je riječ o trećem prigovoru prema kojem je tijelo za imenovanje počinilo pogrešku ispitavši samo liječnika kojeg je imenovala institucija, Odbor regija tvrdi da su pitanja koja je postavilo tijelo za imenovanje bila dovoljno neutralna i precizna kako bi se od tog liječnika dobili objektivni odgovori. Odbor regija se usto ograničuje na to da podsjeti da je, s obzirom na deontološka pravila koja uređuju zanimanje doktora M., malo vjerojatno da je potonji povrijedio svoju obvezu neovisnosti. Slijedom toga, činjenica da je od doktora M. zatražio da odgovori na nadzorna pitanja ne povređuje načelo nepristranosti. Takva bi tvrdnja dovela do sumnje u nepristranost tijela za imenovanje kad se pred njim pokrene postupak po žalbi.
- 134 Nadalje, Odbor regija smatra da su tri liječnika koja su sačinjavala drugi Odbor za utvrđivanje invalidnosti imenovana u skladu s važećim pravilima i da imala priliku izraziti svoja mišljenja na sastancima 15. travnja i 7. svibnja 2014. te da su to stvarno i učinila. Prema mišljenju Odbora regija, doktor M. je ispitan tek nakon završetka rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti i nakon podnošenja žalbe kojom je tužitelj, po potrebi uz pomoć svojeg liječnika, mogao istaknuti svoje prigovore.
- 135 Kao prvo, što se tiče prigovora prema kojem tijelo za imenovanja nije izvršilo dostatni nadzor rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti, odbijajući izvršiti uvid u liječnički spis, najprije valja smatrati, poput Odbora regija, da, čak i da se tužitelj odrekao povjerljivosti rada Odbora za utvrđivanje invalidnosti, on je bio dužan tijelu za imenovanje izričito priopćiti informacije iz liječničkog spisa u svrhu ispitivanja žalbe, objašnjavajući pritom poveznice koje je u njima namjeravao naći s istaknutim prigovorima.

- 136 Trebalo bi se također smatrati da je, u ovom slučaju, tijelo za imenovanja skrenulo pozornost doktoru M. na ključne aspekte koji su doveli do poništenja odluke prvog Odbora za utvrđivanje invalidnosti u presudi od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56). Naime, u poruci elektroničke pošte od 2. travnja 2014., tijelo za imenovanje je, u kontekstu navedene presude, podsjetilo na važnost toga da odbor za utvrđivanje invalidnosti unaprijed ima sve podatke, da poštuje obvezu obrazlaganja (opću i posebnu), da organizira liječnički pregled i, ako je potrebno, da izvrši dodatne preglede, da proslijedi upravi svoje zaključke i da dopuni liječnički spis barem sa sveobuhvatnim liječničkim izvješćem.
- 137 Međutim, s obzirom na ta razmatranja i činjenicu da je tužitelj u svojoj žalbi iznio nekoliko argumenata kako bi dokazao da su i zaključci Odbora za utvrđivanje invalidnosti i sveobuhvatno liječničko izvješće bili zahvaćeni nezakonitostima, osobito u kontekstu presude od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56), Odbor regija je morao, u najmanju ruku, izvršiti uvid u izvješće. Međutim, kad je tužitelj pozvao Odbor regija da izvrši uvid u njegov liječnički spis, on je u elektroničkoj pošti od 8. lipnja 2015. dao sljedeći odgovor: „[N]e želimo od vas tražiti pristup sveobuhvatnom liječničkom izvješću u okviru postupka odgovora na žalbu [...]”.
- 138 Valja presuditi da neispitivanje tog dokumenta, iako je tužitelj pozvao tijelo za imenovanje da izvrši uvid u nj jer se radi o važnom podnesku za rješavanje žalbe, treba smatrati propustom u nadzoru rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti. Točno je da je liječnički spis povjerljiv i da Odbor regija nije mogao izvršiti uvid u nj prije donošenja pobijane odluke, ali je potonji barem mogao pristati na to da izvrši uvid u sveobuhvatno liječničko izvješće u trenutku podnošenja žalbe i nakon što ga je tužitelj pozvao da to učini. To bi omogućilo Odboru regija da provjeri je li Odbor za utvrđivanje invalidnosti poštovao svoje pravne i postupovne obveze bez odlučivanja o medicinskim ocjenama.
- 139 Što se tiče drugog prigovora, valja podsjetiti da se, u ovom slučaju, tijelo nadležno za imenovanja obratilo liječniku kojeg je imenovao Odbor regija da bi mu postavilo niz pitanja u svrhu odgovora na žalbu.
- 140 Međutim, ograničavajući se na postavljanje tih pitanja liječniku kojega je odredila institucija i oslanjajući se samo na njegove odgovore iz bilješke od 8. svibnja 2015., tijelo za imenovanje nije osiguralo dovoljan nadzor pravilnosti rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti. Naime, propustivši se savjetovati s druga dva liječnika i odbivši izvršiti uvid u sveobuhvatno liječničko izvješće, tijelo za imenovanja imalo je samo djelomičnu sliku rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti. Međutim, u ovom je slučaju bilo osobito važno da se tijelo za imenovanje uvjeri da je imalo potpunu sliku tog rada da bi moglo provjeriti njegovu pravilnost, posebno zbog činjenice da su različiti postupci između tužitelja i Odbora regija trajali već nekoliko godina.
- 141 Što se tiče trećeg prigovora, valja podsjetiti da iz sudske prakse proizlazi da, „[u] smislu članka 41. Povelje, svaka osoba ima pravo, između ostalog, da institucije Unije obrađuju njezin predmet nepristrano[;] takva obveza nepristranosti obuhvaća, s jedne strane, subjektivnu nepristranost, u smislu da nijedan član institucije u pitanju koji je zadužen za predmet ne smije pokazati pristranosti ili osobne predrasude te, s druge strane, objektivnu nepristranost, u smislu da institucija mora pružiti dovoljno jamstva da isključi svaku legitimnu sumnju u tom pogledu (presuda od 11. srpnja 2013., Ziegler/Komisija, C-439/11 P, EU:C:2013:513, t. 155.).
- 142 S obzirom na tu sudsku praksu, valja presuditi da, zbog toga što se nije savjetovalo s drugim liječnicima drugog Odbora za invalidnost, tijelo za imenovanje ne može jamčiti da je svoje ispitivanje pravilnosti rada tog odbora izvršilo na način koji isključuje svaku sumnju u njegovu nepristranost. Stoga valja naglasiti da se, u okolnostima kao što su one u ovom predmetu, tijelo za imenovanje mora ne samo uvjeriti da je Odbor regija djelovao nepristrano, već i da su njegove aktivnosti bile zamišljene kao takve u odnosu na tužitelja i treće. U tom pogledu, važno je napomenuti da je tužitelj još u svojoj žalbi doveo u pitanje nepristranost doktora M. Njegove su se sumnje temeljile na činjenici da se

navedeni liječnik već nepovoljno izjasnio u odnosu na njega na prvom sastanku Odbora za utvrđivanje invalidnosti iako nije bilo moguće izvršiti nikakav liječnički pregled, a pogotovo „detaljni” liječnički pregled, kako je navedeno u zapisniku sa sastanka od 7. svibnja 2015.

- 143 Stoga Odbor regija nije proveo sveobuhvatan nadzor rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti i nije na zadovoljavajući način osigurao načelo nepristranosti.
- 144 Iz toga slijedi da su tri prigovora istaknuta u okviru prvog žalbenog razloga osnovana i da će se uzeti u obzir prilikom razmatranja zahtjeva za naknadu štete.

Peti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela brižnog postupanja

- 145 Tužitelj tvrdi da je Odboru regija skrenuo pozornost na nepostojanje nadzora i kršenje postupovnih jamstava, kako su navedeni u okviru prvog tužbenog razloga, tako da je na to morao reagirati, što, međutim, nije bio slučaj. To čini dakle povredu obveze brižnog postupanja.
- 146 Odbor regija ističe da se tijelo za imenovanje nije uplitalo u rad Odbora za utvrđivanje invalidnosti, koji mora raditi u potpunosti neovisno. Također smatra da se tijelo za imenovanje pravilno uvjerilo da se rad Odbora za utvrđivanje invalidnosti odvijao pravilno postavljajući pitanja doktoru M. Odbor regija također podsjeća da je bilo nekoliko korespondencija i da su organizirani sastanci između tužitelja i najviših tijela Odbora regija. Stoga potonji nije povrijedio svoju dužnost brižnog postupanja.
- 147 Valja podsjetiti da, prema sudskoj praksi, dužnost brižnog postupanja i načelo dobre uprave koje obvezuje upravu podrazumijevaju, među ostalim, da prilikom njezina odlučivanja o položaju dužnosnika tijelo za imenovanje uzme u obzir sve elemente koji bi mogli utjecati na njegovu odluku i da uzme u obzir ne samo interes službe, već i interes dotičnog dužnosnika (rješenje od 7. lipnja 1991., Weyrich/Komisija, T-14/91, EU:T:1991:28, t. 50.).
- 148 Valja utvrditi da je, s obzirom na to načelo i prethodna razmatranja, što se tiče nadzora koji je u ovom slučaju provelo tijelo za imenovanje bilo u interesu službe i tužitelja da tijelo za imenovanje uzme u obzir sve elemente koji bi mogli utjecati na njegovu odluku. U tom pogledu, ono je moralo, uz zaključke od 7. svibnja 2014., izvršiti uvid u sveobuhvatno liječničko izvješće i mišljenje trojice liječnika koji su bili dio drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti kako bi steklo što potpuniju sliku o predmetu. Budući da to nije učinjeno, tijelo za imenovanje je također povrijedilo svoju dužnost brižnog postupanja. Naime, valja ponoviti da, s obzirom na značajnu duljinu svih različitih postupaka između tužitelja i Odbora regija, te činjenicu da je tužitelj mogao sumnjati u nepristranost liječnika kojeg je imenovala institucija, na Odboru je regija da se uvjeri da takvim sumnjama nema mjesta. Međutim, propustivši poduzeti mjere u tom smislu, Odbor regija nije ispunio svoju dužnost brižnog postupanja.
- 149 Valja utvrditi da je peti tužbeni razlog osnovan i uzeti ga u obzir prilikom ispitivanja zahtjeva za naknadu štete.

Šesti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 266. UFEU-a

- 150 Tužitelj tvrdi da Odbor regija nije izvršio presudu od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56). Naime, tijelo za imenovanje nije izvršilo učinkovit nadzor rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti, zadovoljivši se postavljanjem pitanja liječniku kojeg je imenovala institucija, kao što je to ovdje prethodno naznačeno.
- 151 Odbor regija osporava tužiteljeve argumente i tvrdi da je stvarno izvršio presudu od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56).

- 152 Valja podsjetiti da, u slučaju kada sud poništi akt institucije ili agencije, na njoj je da, na temelju članka 266. UFEU-a, poduzme mjere potrebne za izvršenje te presude. Prema ustaljenoj sudskoj praksi, kako bi postupila u skladu s presudom o poništenju i u potpunosti je izvršila, institucija koja je donijela poništeni akt dužna je poštovati ne samo izreku presude već i obrazloženje koje je do nje dovelo i koje predstavlja nužnu potporu, u smislu da je ono nužno za određivanje točnog značenja onoga što je odlučeno u izreci. Upravo se u tom obrazloženju, s jedne strane, određuje koja se odredba smatra nezakonitom i, s druge strane, u njemu su prikazani razlozi nezakonitosti utvrđene u izreci, a koje institucija o kojoj je riječ mora uzeti u obzir kad nadomješta poništeni akt (vidjeti rješenje od 29. lipnja 2005., Pappas/Odbor regija, T-254/04, EU:T:2005:260, t. 36. i navedenu sudsku praksu).
- 153 Valja također podsjetiti da članak 266. UFEU-a predmetnoj instituciji propisuje da izbjegava da svaki akt namijenjen zamjeni poništenog akta ima jednake nepravilnosti kao one utvrđene u presudi o poništenju (vidjeti u tom smislu presudu od 10. studenoga 2010., OHIM/Simões Dos Santos, T-260/09 P, EU:T:2010:461, t. 70. do 72.).
- 154 Što se tiče učinaka poništenja akta o kojem je sud odlučio, ono važi *ex tunc* te stoga ima za učinak retroaktivno uklanjanje poništenog akta iz pravnog poretka. Tužena institucija obvezna je, na temelju članka 266. UFEU-a, poduzeti sve potrebne mjere kako bi otklonila učinke utvrđene nezakonitosti, što u slučaju akta koji je već izvršen znači u potpunosti vratiti tužitelja u stanje u kojem se nalazio prije tog akta (rješenje od 29. lipnja 2005., Pappas/Odbor regija, T-254/04, EU:T:2005:260, t. 37., i presuda od 15. travnja 2010., Angelidis/Parlament, F-104/08, EU:F:2010:23, t. 36.).
- 155 Upravo s obzirom na ta načela valja ispitati je li, u ovom slučaju, Odbor regija pravilno izvršio presudu od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56).
- 156 U tom pogledu, valja istaknuti da je tužitelj mogao utvrditi, kao što je to utvrđeno u okviru ispitivanja prvog tužbenog razloga, da Odbor regija nije u dovoljnoj mjeri nadzirao rad drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti. Međutim, takav nedostatak nadzora ne može sam po sebi biti dovoljan za utvrđivanje da je Odbor regija povrijedio članak 266. UFEU-a. Naime, također je na tužitelju da pojašni, s obzirom na sudsku praksu navedenu u točkama 152. do 154. ove presude, način na koji je taj nedostatak doprinio povredi obveze izvršenja presude od 7. svibnja 2013., McCoy/Odbor regija (F-86/11, EU:F:2013:56), što on nije učinio.
- 157 U tim okolnostima treba odbiti šesti tužbeni razlog kao neosnovan. Slijedom toga, on se ne uzima u obzir u okviru zahtjeva za naknadu štete.

Zahtjev za naknadu štete

- 158 Tužitelj traži naknadu štete u iznosu od 5 000 eura zbog nezakonitosti koje su doprinijele čekanju i nesigurnosti u kojem se nalazi i u iznosu od 20 000 EUR zbog toga što je Odbor regija prekršio članak 266. UFEU-a.
- 159 Tužitelj tvrdi da je donošenje pobijane odluke za učinak imalo njegovo ponovno dovođenje u situaciju da čeka konačno rješenje postupka pokrenutog na temelju članka 78. Pravilnika o osoblju, nakon utvrđenja invalidnosti u lipnju 2007. Za njega je takvo produljenje čekanja i nesigurnosti koje je uzrokovala nezakonitost odluke od 10. rujna 2010. i pobijane odluke uzrok neimovinske štete koju navodi.
- 160 Osim toga, tužitelj navodi ozbiljnost pobijane odluke, prirodu počinjene nezakonitosti i okolnosti u kojima je nezakonitost počinjena. Također ističe da je sama predsudska faza pridonijela isticanju drugih nezakonitosti, pokazavši da je Odbor regija odbio izvršavati nadležnost koju je imao i posebno tražio, u dva navrata, jednostrana mišljenja liječnika kojeg je imenovala institucija.

- 161 Poništenje pobijane odluke, prema mišljenju tužitelja, ne može samo po sebi predstavljati primjerenu i dostatnu naknadu neimovinske štete koja se odnosi na tešku nesigurnost i zabrinutost uzrokovanu nezakonitošću te odluke.
- 162 Odbor regija osporava tužiteljev zahtjev za naknadu štete. Tvrdi, u biti, da tužitelj nije dokazao pretrpljenu štetu, da pobijana odluka nije zahvaćena nezakonitošću i da članak 266. UFEU-a nije povrijeđen.
- 163 Što se tiče osnovanosti zahtjeva za naknadu štete, valja podsjetiti da odgovornost Unije ovisi o ispunjenju skupa uvjeta koji se tiču nezakonitosti ponašanja koja se pripisuje institucijama, stvarnog postojanja štete i postojanja uzročne veze između tog ponašanja i štete na koju se poziva (presuda od 25. listopada 2017., Lucaccioni/Komisija, T-551/16, neobjavljena, EU:T:2017:751, t. 122.).
- 164 Valja podsjetiti da je presuđeno da tužbe za naknadu štete koju je dužnosniku ili službeniku prouzročila institucija, podnesene na temelju članka 270. UFEU-a i članaka 90. i 91. Pravilnika o osoblju, poštuju pojedinačna i posebna pravila u odnosu na ona koja proizlaze iz općih načela koja uređuju izvanugovornu odgovornost Europske unije u okviru članka 268. i članka 340. drugog stavka UFEU-a. Naime, iz Pravilnika o osoblju proizlazi da je, za razliku od svih ostalih, dužnosnik ili službenik Unije povezan s institucijom o kojoj ovisi jer je s njome povezan radnim odnosom koji podrazumijeva ravnotežu uzajamnih posebnih prava i obveza, koja se odražava dužnošću brižnog postupanja institucije prema zainteresiranoj stranci. Slijedi da je Unija, u slučaju kad nastupa kao poslodavac, podvrgnuta povećanoj odgovornosti koja se očituje time da je obvezna popraviti štetu nanесenu svojem osoblju svakom nezakonitošću počinjenom u tom svojstvu a da nije potrebno, da bi se utvrdila izvanugovorna odgovornost institucije u europskom službeničkom sporu, dokazati institucijinu „dovoljno ozbiljnu povredu” ili njezino „očito i ozbiljno kršenje” granica svoje diskrecijske ovlasti (vidjeti presudu od 19. lipnja 2013., Goetz/Odbor regija, F-89/11, EU:F:2013:83, t. 98. i navedenu sudsku praksu).
- 165 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, poništenje akta koji sadržava nezakonitost može samo po sebi predstavljati odgovarajuće i načelno dovoljno popravljanje ukupne neimovinske štete koju je taj akt mogao prouzročiti, osim ako tužitelj ne dokaže da je pretrpio neimovinsku štetu koja je odvojiva od nezakonitosti na kojoj se temelji poništenje pa se tim poništenjem ne može u potpunosti popraviti (vidjeti presudu od 14. srpnja 2011., Petrilli/Komisija, F-98/07, EU:F:2011:119, t. 28. i navedenu sudsku praksu).
- 166 Upravo u kontekstu tih načela valja ispitati tužiteljev zahtjev za naknadu štete.
- 167 Što se tiče nezakonitosti ili greške koja se može pripisati Odboru regija, kao prvo, valja podsjetiti da u ovom slučaju nije utvrđeno da je Odbor regija povrijedio članak 266. UFEU-a.
- 168 Kao drugo, valja podsjetiti da je, u ovom slučaju, presuđeno da je pobijana odluka kojom se potvrđuju zaključci drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti bila zahvaćena nedostatkom u obrazloženju i očitom pogreškom u ocjeni. Također je relevantno smatrati, kao što to tvrdi tužitelj, da su u predsudskom postupku počinjene druge nezakonitosti. U tom pogledu, utvrđeno je da Odbor regija nije izvršio dostatan nadzor rada drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti te da je povrijedio načelo nepristranosti i dužnost brižnog postupanja. Primjereno je smatrati da u tom pogledu, kao što u biti ističe tužitelj u okviru tužbenih razloga u prilog svojoj tužbi, da su se nezakonitosti kojima je zahvaćena pobijana odluka mogle izbjeći. Naime, da se tijelo za imenovanje nije oslanjalo isključivo na bilješku od 8. svibnja 2015., nego da je poduzelo inicijative za dostatni nadzor rada Odbora za utvrđivanje invalidnosti, posebno prihvaćanjem tužiteljeva poziva da izvrši uvid u sveobuhvatno liječničko izvješće i postavljanjem pitanja ostalim liječnicima drugog Odbora za utvrđivanje invalidnosti, moglo je ispraviti nezakonitosti kojima je zahvaćena pobijana odluka. Budući da nije tako postupio, Odbor regija je doprinio tužiteljevoj produljenoj nesigurnosti i zabrinutosti.

- 169 Kao treće, valja istaknuti da, u ovom slučaju, poništenje pobijane odluke nije dovoljno za popravljavanje štete koju je tužitelj pretrpio. Naime, zbog nezakonitosti pobijane odluke i nezakonitosti počinjenih u stadiju žalbe, tužitelj se ponovno nalazi u istom položaju čekanja i nesigurnosti kao i onom izazvanom nezakonitošću odluke od 10. rujna 2010. Takvo produljenje čekanja i nesigurnosti, prouzročeno nezakonitošću pobijane odluke jest neimovinska šteta, koja se mora nadoknaditi, te je na Odboru regija da je kompenzira odgovarajućom naknadom određenom *ex æquo et bono* (vidjeti, u tom smislu, presudu od 25. listopada 2017., Lucaccioni/Komisija, T-551/16, neobjavljena, EU:T:2017:751, t. 144.).
- 170 S obzirom na sve prethodne okolnosti, valja utvrditi da je tužitelj pretrpio određenu neimovinsku štetu koja se može izravno pripisati ponašanju Odbora regija. Posljedično, kao naknadu neimovinske štete, iznos naknade koju treba dodijeliti tužitelju zbog nezakonitosti koje je počinio Odbor regija, valja odrediti *ex æquo et bono* na iznos od 5000 eura.

Troškovi

- 171 Sukladno članku 134. stavku 1. Poslovnika Općeg suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da Odbor regija nije uspio u postupku, valja mu naložiti snošenje troškova sukladno zahtjevu tužitelja.

Slijedom navedenoga,

OPĆI SUD (drugo vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. **Poništava se odluka predsjedništva Odbora regija od 2. prosinca 2014. kojom se odbija tužiteljev zahtjev za priznavanje profesionalnog uzroka bolesti koja je prouzročila invaliditet Roberta McCoya, u smislu članka 78. petog stavka Pravilnika o osoblju.**
2. **Odboru regija nalaže se da Robertu McCoyu plati iznos od 5000 eura.**
3. **Odboru regija nalaže se snošenje troškova.**

Prek

Schalin

Costeira

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg u 23. listopada 2018.

Potpisi

i — Hrvatska jezična verzija točke 167. redakcijski je izmijenjena nakon objave.